

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja psichologinės pagalbos (toliau – Pagalba) paskirtį, uždavinius, sritis bei organizavimą.

2. Pagalbos teikimą organizuoja ir koordinuoja savivaldybių administracijų švietimo padaliniai.

3. Pagalba teikiama ikimokyklinio ugdymo mokyklose, bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą (toliau – Mokyklos), pedagoginėse psichologinėse tarnybose (toliau – Tarnyba).

4. Pagalbą teikia psichologai, kurių kvalifikacija atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

5. Pagalbos gavėjai:

5.1. Mokykloje – mokiniai, besimokantys Mokykloje;

5.2. Tarnyboje – mokiniai, besimokantys Mokykloje, ir vaikai, gyvenantys savivaldybės teritorijoje, bet nesimokantys Mokykloje.

6. Pagalba teikiama ta kalba, kuria mokinys ugdomas Mokykloje, arba, esant galimybei, mokinio (vaiko) gimtąja kalba.

7. Informacija apie Pagalbos gavėjus, jų problemos turinį ir teiktą Pagalbą laikoma konfidencialia. Esant būtinybei, ji gali būti teikiama tik švietimo pagalbos specialistams ar kitiems asmenims, kurie yra susiję su mokinio (vaiko) asmenybės ir ugdymosi problemų sprendimu (nepažeidžiant psichologo profesinės etikos reikalavimų). Psichologai atsako už teikiamos Pagalbos kokybę, tinkamą informacijos apie Pagalbos gavėjus naudojimą.

8. Pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos teisės aktais ir Aprašu.

II. PAGALBOS PASKIRTIS IR UŽDAVINIAI

9. Pagalbos paskirtis – stiprinti mokinių (vaikų) psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, prevencinėmis priemonėmis skatinti saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos Mokykloje kūrimą, padėti mokiniams (vaikams) atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

10. Uždaviniai:

10.1. nustatyti mokinio (vaiko) psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas ir padėti jas spręsti;

10.2. stiprinti mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) gebėjimą bendrauti su mokiniais (vaikais), turinčiais psichologinių problemų;

10.3. padėti laiduoti palankias psichologines sąlygas mokinio (vaiko) ugdymo(si) procese.

III. PAGALBOS SRITYS

11. Mokykloje dirbančio psichologo veiklos sritys:

11.1. konsultavimas: mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų nustatymas, tiesioginio poveikio būdų numatymas, darbas su mokiniu taikant psichologinio konsultavimo technikas, bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais ir kitais su mokinio ugdymu susijusiais asmenimis, rekomendacijų jiems teikimas, jų konsultavimas;

11.2. įvertinimas: mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų, galių ir sunkumų nustatymas, psichologinis mokinio įvertinimas atliekant pirminį specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą;

11.3. švietimas: mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų švietimas vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos klausimais;

11.4. psichologinių problemų prevencija: psichologinių problemų prevencijos poreikio įvertinimas (Mokyklos bendruomenės grupių tyrimas), prevencinių priemonių bei programų rengimas ir įgyvendinimas, psichologinių krizių prevencija, intervencija ir postvencija.

12. Tarnyboje dirbančio psichologo veiklos sritys:

12.1. konsultavimas: mokinio (vaiko) asmenybės ir ugdymosi problemų nustatymas, tiesioginio poveikio būdų numatymas, darbas su mokiniu (vaiku) taikant psichologinio konsultavimo technikas, mokinių (vaikų), turinčių bendravimo, elgesio, emocinių, tarpusavio santykių, mokymosi problemų, patyrusių traumą (išgyvenusių netektį, patyrusių smurtą, turinčių priklausomybių ir kitais atvejais) individualus ar/ir grupinis konsultavimas, bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais ir kitais su mokinio (vaiko) ugdymu susijusiais asmenimis, rekomendacijų jiems teikimas;

12.2. įvertinimas: psichologinis vaiko įvertinimas siekiant nustatyti mokinio (vaiko) galias ir sunkumus, raidos ypatumus, asmenybės ir ugdymosi problemas, specialiuosius ugdymosi poreikius, bendradarbiaujant su kitais Tarnybos specialistais;

12.3. švietimas: Mokyklų bendruomenių švietimas vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos, psichologinių problemų prevencijos klausimais;

12.4. psichologinių problemų prevencija: Mokyklų, savivaldybės teritorijoje esančių vaikų globos namų mokinių (vaikų) grupių psichologinių problemų prevencijos poreikio įvertinimas, prevencinių priemonių bei programų rengimas, organizavimas ir įgyvendinimas, pagalba mokyklos vaiko gerovės komisijai krizės Mokykloje metu (psichologinių krizių Mokykloje intervencija ir postvencija (įvykus savižudybei, smurto atvejui ar kt.)).

IV. PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

13. Siekiant užtikrinti Pagalbos visuotinumą ir prieinamumą:

13.1. Mokyklos psichologo etatas gali būti steigiamas:

13.1.1. Mokykloje mokantis nuo 301 iki 600 mokinių (esant galimybėms – mokantis ir mažesniai mokinių skaičiui);

13.1.2. bendrojo ugdymo mokyklose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams – nepriklausomai nuo mokinių skaičiaus.

13.2. Tarnyboje psichologo etatas steigiamas aptarnauti 2000 vaikų nuo gimimo iki 18 metų (19 metų, jei mokosi Mokykloje, ir 21 metų, jei turi specialiųjų ugdymosi poreikių), gyvenančių ar ugdomų Tarnybai savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos priskirtoje teritorijoje.

14. Psichologui sudaromos tinkamos darbo sąlygos:

14.1. psichologui skiriamas atskiras darbo kabinetas, pritaikytas pagrindinei veiklai – psichologiniam vertinimui ir konsultavimui;

14.2. psichologas aprūpinamas adaptuotomis vaiko psichologinio vertinimo metodikomis, vertinimo protokolais ir kitomis būtinomis priemonėmis, atitinkančiomis darbo profilį.

15. Pagalba Mokykloje mokiniui teikiama, kai kreipiasi:

15.1. mokinys (savarankiškai);

15.2. mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai);

15.3. mokytojai, gavę mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą;

15.4. Vaiko teisių apsaugos tarnyba.

16. Pagalba Tarnyboje mokiniui (vaikui) teikiama, kai kreipiasi:

16.1. mokinys (vaikas) (savarankiškai);

16.2. mokinio (vaiko) tėvai (globėjai, rūpintojai);

16.3. Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininkas (jo nesant – jo pavaduotojas arba kitas mokyklos vadovo įgaliotas Mokyklos vaiko gerovės komisijos narys), kai mokinys siunčiamas Mokyklos vaiko

gerovės komisijos sprendimu, gavus tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą dėl nuodugnaus mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo (komisijai numčius, kad mokinį būtų tikslinga ugdyti pagal pritaikytą programą) arba psichologinio konsultavimo;

16.4. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Mokykloje nesant psichologo.

17. Mokiniam (vaikams), kurie dėl ligos ar patologinės būklės yra žymiai riboto judrumo (esant atitinkamam asmens sveikatos priežiūros gydytojų konsultavimo komisijos sprendimui) ir dėl to negali lankyti Mokyklos ar atvykti į Tarnybą, psichologinis įvertinimas gali būti atliekamas namie.

18. Teikiama Pagalba gali būti derinama su socialine pedagogine, specialiąja pedagogine ir specialiąja pagalba.